

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh cư sĩ

Bài thứ 12

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

[Hôm qua chúng ta vẫn đang học:

Mục IV. GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC LÀ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC.

Tôi xin nhắc lại để bạn có thể hồi tưởng: Mục này có 5 nội dung lớn:

- 1- Trọng tâm giáo dục là gì? Là dạy trẻ làm thiện.*
- 2- Phương pháp giáo dục là gì? Thân giáo - tức lấy mình làm gương.*
- 3- Giáo dục bắt đầu từ khi nào? Cầm gốc ngay từ nhỏ - càng sớm càng tốt.*
- 4- Dạy trẻ làm thiện học ở đâu? Từ học thuyết Thánh hiền.*
- 5- Muốn dạy con cha mẹ phải làm sao? Cha mẹ phải có trí tuệ.*

Và hôm qua chúng ta đang dừng ở nội dung thứ 3: Giáo dục từ khi nào?

Giáo dục từ khi nào hả các bạn? Người phương Tây chọn giáo dục từ lúc nào? Lúc bắt đầu xảy ra vấn đề. Như vậy thì sẽ rất khó thành công, vì khi trẻ nhỏ đã trưởng thành, các thói quen của chúng đã ăn quá sâu, vậy mà muốn thay đổi thì rất khó. Khó cho bản thân con cái và cũng khó cho cả cha mẹ nếu muốn dạy chúng. Ví như một cái cây đã lớn, cắm rễ vững chắc rất khó để uốn.

Tuy nhiên, vẫn còn có cơ hội, đó là nếu cả cha mẹ và con cái quyết tâm thay đổi thì vẫn có thể được, vì người xưa có câu “hồi đầu thị nạn”

(tức quay đầu là bờ), nhưng phải hiểu là rất khó so với việc nếu dạy chúng từ nhỏ.

Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang nội dung thứ 3, đó là:]

III-3. Giáo dục từ khi nào? Cầm gốc từ nhỏ

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Người xưa cầm cái gốc đức hạnh vào trẻ từ khi nào? Phải từ nhỏ, mới có thể cầm được gốc. Từ nhỏ không dạy, gọi là “Cầu bất giáo, tính nãi thiên” tức là “Nếu chẳng được giáo dục, thì bản tính sẽ đòi dòi”.

[Nguyên văn của Tam Tự Kinh là: “Nhân chi sơ tính bản thiện”, cái thiện này thì tất cả chúng ta đều có hết. Hôm nọ chúng ta vừa mới nói đây là đạo, đây là đức, nhưng mà vì sao bây giờ đến cái nông nổi là không còn? Là vì bị tham, sân, si, mạn nó che lấp toàn bộ cái tính thiện ấy rồi. Cho nên “nhân chi sơ tính bản thiện” là con người mới ban sơ bản tính vốn thiện.

Tiếp tục là gì nữa ạ? “Tính tương cận tập tương viễn”. Tính ở đây chính là “tự tính”, hay chính là “Phật tính” như chúng ta nói, hay đây chính là đạo. “Tương cận” là gần nhau, ai cũng giống nhau, ai cũng có Phật tính hết. Đến lượt “tập tương viễn”, tập tính, viễn là xa, tập tính thì xa nhau, là gì? Là người này thì tính như thế này, người khác thì tính thế khác, ví dụ người này rất hung bạo, tôi ví dụ như thế, nhưng mà người kia thì tính rất là nhân từ. Tập tương viễn, xa nhau.

Tiếp tục: “Cầu bất giáo tính nãi thiên”, có nghĩa là nếu chẳng được giáo dục thì bản tính sẽ đòi dòi.

Cuối cùng: “Giáo vi đạo quý vĩ chuyên” có nghĩa là “Đường lối giáo dục quý nhất ở sự chuyên cần”.

Ở cuối bài này tôi sẽ đưa một bài đọc thêm để bạn có thể hiểu rõ hơn thế nào là “tự tính”, về thế nào là “tập tính”.

Cho nên bạn đừng bao giờ hy vọng rằng không dạy mà trẻ tự ngoan. Bởi vì nếu không được giáo dục thì là từ cái tự tính, cái Phật tính ấy nó sẽ chuyển sang thành tập tính. Mà tập tính của nhân đạo, tức là của người

thì như Phật dạy là, là gì hả bạn? Đúng rồi, như thầy Thái nói dễ nhất là “kiêu, xa, dâm, dật”. Kiêu ngạo, xa xỉ, dâm là chỉ thích có chơi bời thôi, đắm chìm vào các thú vui; dật là lười nhác. Bốn cái tập tính ấy thì chẳng ai dạy, tự nhiên có.

Bạn cứ thử nghĩ mà xem, bây giờ bảo bạn rằng là bạn phải dậy quét nhà, thổi cơm như là Chu Tử Gia Trị Cách Ngôn nói: buổi sáng phải dậy rửa sân, quét nhà; buổi tối thì phải dọn dẹp, cài cổng, khóa cổng. Bạn ngại việc này lắm, nếu có người làm hộ, người giúp việc hoặc vợ hoặc chồng mình sai được thì coi như mình cứ ngồi không một chỗ thì sướng quá. Đây chính là tính “dật”, là lười biếng. Xa xỉ, ai cũng thích ăn ngon, ai cũng thích mặc đẹp, không ai bảo ai.

Cho nên đã sinh ra ở trong nhân đạo này thì Phật dạy, nếu nói theo Phật dạy thì gọi là “Tứ đại phiền não thường tùy”. “Tứ đại phiền não thường tùy” là gì? Là bốn cái phiền não lớn nhất, nó cứ thường tùy, song song tồn tại cùng với con người chúng ta. “Tôi tham”, “tôi si”, “tôi mạn”, bạn thêm “tôi sân” cũng được. Không ai không có.

“Tôi tham”, ví dụ nhé, hai đứa trẻ hai tuổi thôi, bạn cho đứa trẻ này một cái kẹo, đứa trẻ kia bạn không cho, lập tức cái đứa không được nó sẽ kêu đòi, giằng giật. Ai dạy nó? Không ai dạy. Mà đã sinh ra trong nhân đạo thì đều có cái gọi là tôi tham, tôi si, tôi mạn như thế cả. Vì sao lại tôi tham, tôi si, tôi mạn? Gọi là ngã kiến, ngã tham, ngã si, ngã mạn. Ngã kiến chính là thấy có ta một cái thì lập tức tam độc đi theo liền, không thể khác được. Cứ có ta một cái thì lập tức tham, tham không được thì lập tức sân, rồi si, rồi mạn.

Cho nên phải học, Phật dạy là bạn muốn bỏ được thì bạn phải bắt đầu học từ bỏ được cái ngã kiến, tức là không thấy có ta hay bỏ bản ngã. Mà muốn bỏ bản ngã thì bắt đầu từ bỏ cái tôi tham, vì sân nó lại là hệ quả của cái tham thôi.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên từ nhỏ không dạy thì khi đã lớn khôn rồi mới muốn kéo chúng trở lại thì sẽ rất khó khăn.

[Cho nên đừng bao giờ bạn hy vọng rằng không dạy mà trẻ tự ngoan.]

Cho nên nhất định phải dạy từ nhỏ.

[Điều quan trọng nhất là cha mẹ bắt buộc phải tuân theo các yêu cầu trong Đệ Tử Quy để làm được tấm gương tốt cho con noi theo, đó gọi là thân giáo.]

Mẹ là người thầy đầu tiên của con trẻ. Giáo dục được bắt đầu kể từ khi người mẹ mang thai, bởi vì từ lúc người mẹ mang thai thì thai nhi đã bắt đầu học tập rồi. Trong thời kỳ mang thai, người mẹ bắt buộc phải cẩn trọng từ Thân – Khẩu – Ý của chính mình. Tất cả ý niệm dậy khởi, lời nói và hành động đều phải ngay thẳng, phải phù hợp với chuẩn mực của luân thường đạo đức, đặc biệt phải thận trọng tuân thủ đạo hiếu.

Như vậy thai nhi sẽ tiếp thu được năng lượng tích cực, sau khi sinh ra sẽ có “chánh khí, chánh niệm”.

Được hưởng cái khí gọi là chánh mà, chứ không phải tà. Được hưởng cái niệm là cái nhớ, nghĩ chân chánh. Hiển nhiên đứa trẻ này sẽ rất dễ nuôi, dễ dạy bảo.

Trong Kinh Địa Tạng Bồ Tát Bốn Nguyên Giảng Ký, Hoà thượng có giải thích rõ ràng như sau:

“Theo vật lý học hiện đại thì tất cả vật chất phân tích đến cùng thì là nguyên tử, phân tử rồi proton, notron và hạt quack đều từ những hạt cơ bản như thế này. Trạng thái của nó là như thế nào? Là động, đã là động thì sẽ sinh ra sóng.

Còn khi đức Phật nói về hiện tượng vật chất đã nói rõ ràng cho chúng ta biết 4 nguyên tắc tạo thành vật chất là “đất, nước, lửa, gió”. “Đất, nước, lửa, gió” là gì? Chính là vật chất cơ bản hay là những hạt cơ bản mà khoa học hiện nay đang nói đến.

Đất là gì? Đất chính là tướng trạng của vật chất, cái chúng ta có thể nhìn thấy thì gọi là đất, đất đại diện cho vật chất. Mắt trần (hay còn gọi là nhục nhãn, mắt thịt) của chúng ta thì không thể nhìn thấy hạt, dưới kính hiển vi có độ phân giải cao thì có thể nhìn thấy được tướng trạng của hạt này. Đức Phật không cần thiết bị gì cả, mắt của Ngài, mắt của đức Phật là “Ngũ nhãn viên minh” (Ngũ nhãn ở đây tức là nhục nhãn, thiên nhãn, huệ nhãn, pháp nhãn và cuối cùng là Phật nhãn). Ngài có đầy đủ nên Ngài có

thể thấy, còn phàm phu chúng ta thì không thể nhìn thấy, mắt của Ngài bén nhạy hơn mắt chúng ta rất nhiều. Ngài nhìn thấy được các hiện tượng như thế này.

Vậy thì vật chất cơ bản đã cấu thành như thế nào? Luôn mang nguồn điện, cho nên đây chính là “hoả đại”. Hoả đại chính là điện dương, còn “thủy đại” chính là điện âm. Ngày nay chúng ta gọi là nhiệt độ và độ ẩm.

Còn “Gió” là gì? Trạng thái hoạt động. Chính là trạng thái hoạt động, không phải là đứng yên bất động, đây là nói về vật chất cơ bản. Hết thấy tất cả hiện tượng vật chất bao gồm tổ chức tế bào trong con người chúng ta đều là hiện tượng như thế. Quý vị nghĩ xem, làm gì có hiện tượng đứng yên, hạt cơ bản luôn luôn là hoạt động, đã hoạt động thì nhất định sẽ sinh ra sóng, phạm vi năng lượng của sóng rộng đến mức nào?

Nói cho quý vị biết, lý thuyết và thực tế đều đã chứng minh năng lượng của sóng lan rộng tận hư không biến pháp giới. Bây giờ quý vị thử nghĩ mà xem, trời đất vạn vật chúng sinh đều động như thế, khởi tâm động niệm thì sóng đó càng hiển thị rõ ràng, phạm vi ảnh hưởng càng rộng hơn. Sóng của vật chất còn tương đối nhỏ, tương đối hẹp, bạn hiểu được không gian đời sống của chúng ta, cái sóng đó phức tạp đến thế nào?

Cho nên trong kinh Phật mới dạy, thiện niệm, thiện tâm thì sóng phát ra là ổn định nhẹ nhàng, sau khi bạn tiếp xúc sinh tâm hoan hỷ, có cảm giác dễ chịu, dịu dàng, thoải mái. Còn ác niệm ác tâm thì cái sóng động này rất là mãnh liệt, khi tiếp xúc với sóng thế này bạn sẽ thấy rất khó chịu cả người. Bây giờ có người gọi hiện tượng như thế là “từ trường” cũng được, gọi là “từ trường” cũng đúng”.

(Đoạn này là tôi trích trong: Địa Tạng Bồ Tát Bổn Nguyện Giảng Ký – chủ giảng: Hoà thượng Tịnh Không)

Cho nên khi chúng ta đã bắt đầu học đạo rồi thì đừng bao giờ coi rằng là, trước đây thì có nhiều người cũng đã lỗi lầm là sinh để có kế hoạch, thì cứ nghĩ là con cái thai nhi nó chưa thành hình, muốn bỏ đi thì mình bỏ, sai lầm quá.

Câu chuyện An Sĩ Toàn Thư thì bạn đã thấy, khi mà Đế Quân lúc đấy cùng với một vị thần đang ở trên trời, nhìn xuống dưới hạ giới thì thấy

lửa cháy cung A Phòng cao ngàn ngút. Sau đấy lại tiếp tục thấy cái cảnh là gì ạ? Hán Cao Tổ thương yêu Thích Cơ, thế thì vì khi một cái ý niệm ấy vừa mới dấy khởi lên một cái thì lập tức cái vị thần này xô một cái thành ra là đã đầu thai ở trong bụng Thích Cơ rồi. Cho nên các bạn đừng bao giờ có ý nghĩ rằng là thai nhi thì không biết gì.

Vậy thì do đây có thể biết, khi thần thức đến đầu thai, nó có ý niệm. Nó có ý niệm thì nó có sóng, cho nên khởi tâm động niệm, hành động của người mẹ đều có ảnh hưởng đến thai nhi. Do đó ngày xưa Trung Quốc đã chú ý đến thai giáo, đạo lý cũng chính ngay chỗ này.

Khi chúng ta đọc về thai giáo trong sách cổ ghi lại, đã nói một số nguyên lý, nhưng nói không được tường tận chi tiết, không được thấu đáo, đọc xong còn nửa tin nửa ngờ, không thấy được tính nghiêm trọng của ảnh hưởng này, không hề biết.

Hôm nay chúng ta hiểu rõ chân tướng sự thật về sóng, thì biết được khởi tâm động niệm đều ảnh hưởng đến thai nhi rất nhiều, rất lớn. Cho nên trong thời gian người mẹ mang thai, nếu khởi tâm động niệm đều là thiện, đều là thanh tịnh, thì thai nhi sẽ nhận được rất nhiều lợi lạc.

Người nào cũng mong muốn con cái tốt, là con thảo cháu hiền. Làm thế nào dạy chúng? Ngay trong lúc mang thai, chính bản thân chúng ta phải thực hành tận hiếu, thì sóng hiếu đó sẽ ảnh hưởng đến thai nhi. Chúng ta tu tịnh, tu thanh tịnh, tu phước, như vậy mới thật sự gieo cho thai nhi hạt giống tốt sau này. Điều này không phải không có đạo lý, làm vậy không có gì mê tín cả.

(Đoạn này là tôi trích trong: Địa Tạng Bồ Tát Bốn Nguyên Giảng Ký – chủ giảng: Hòa thượng Tịnh Không)

Như vậy thai nhi sẽ tiếp thu được năng lượng tích cực sau khi sinh sẽ có “chánh khí, chánh niệm”. Hiển nhiên đứa trẻ này sẽ rất dễ nuôi, dễ dạy bảo.

Bạn mà làm được như thế thì đứa trẻ sẽ rất dễ nuôi, dễ dạy bảo. Cho nó tiếp thu những cái sóng từ những cái chánh khí, chánh niệm này.

Tiếp tục:

“Trong vòng một nghìn ngày (ba năm) sau khi em bé được sinh ra là giai đoạn quan trọng nhất của việc giáo dục. Tất cả người lớn xung quanh

trẻ nhỏ đều phải làm được một tấm gương tích cực, lời nói và hành vi phải phù hợp với chuẩn mực của Đệ Tử Quy. Tất cả lời nói và hành vi bất thiện đều không được cho trẻ tiếp xúc”.

Cho nên tại sao nói là con cái hay có những cái di truyền về tính tình của cha mẹ.

Tôi ví dụ mẫu thân của tôi: Bây giờ lần đây. Nhưng mà chỉ cần là cụ chưa ăn xong, cụ thấy có một cái bát cũng chưa ăn xong mới là đang buống đĩa bỏ đấy chờ từ từ để nuốt miếng cơm đã. Thế là cụ cầm ngay lấy cái bát đấy mang ra ngoài, dọn dẹp sạch sẽ không còn gì. Thậm chí hôm qua cháu Thoan đang ăn vừa mới đứng dậy cái, thế là cụ bắt mang ngay cái bát đi ra khỏi luôn, cất ra chỗ khác luôn. Thế cháu mới bảo là:

- Không, còn cháu đang ăn mà,

Cụ bảo:

- Cứ dọn dẹp đi, tí nữa ăn lại lấy cái bát khác.

Thế tức là cái tính rất là hay dọn dẹp từng li từng tí. Vậy có ảnh hưởng đến tôi không? Ảnh hưởng hoàn toàn. Nhiều khi, tôi niệm Phật tôi phải nhắm mắt lại như thế này, bởi vì sao? Bởi vì nếu tôi mà mở thì tôi sẽ thấy: À, cái chỗ này cái quạt kê còn hơi lệch, tôi lại đứng lên tôi kê lại; À, cái chỗ này nhìn lau chưa sạch, nhìn vẫn còn hơi bụi, ví dụ bụi ở chỗ chân bàn thờ chẳng hạn, lại phải lau. Cái tính, tập khí rồi, cho nên là nhiều khi tôi niệm Phật tôi cứ phải nhắm mắt lại thế này.

Cũng vậy, nếu như tất cả những lời nói hành vi của bạn, người lớn xung quanh đều chuẩn mực theo Đệ Tử Quy. Tất cả lời nói và hành vi bất thiện đều không cho trẻ tiếp xúc, thì về sau nó sẽ tiếp thu toàn bộ hành vi của Đệ Tử Quy.

Cho nên là, cái mục đầu tiên của Đệ Tử Quy là rất quan trọng: “Cha mẹ gọi phải đến ngay; cha mẹ sai chớ lờ đi; cha mẹ dạy phải kính nghe; cha mẹ trách phải thuận sửa”.

Tôi ví dụ là cư sĩ Châu, cư sĩ Trung chẳng hạn, cần nhất là gì, bảo:

- Thôi con chưa làm được nhiều việc đúng như Đệ Tử Quy, thôi được, đồng ý. Thế nhưng mà dứt khoát là cái khổ đầu tiên con phải thực hiện được. Quan trọng nhất là cái câu “cha mẹ dạy phải kính nghe”, cúi đầu xuống cung kính mà nghe. Nếu thực hiện được điều ấy thì tất cả các khổ sau đều có thể thực hiện được.

Hôm nay vừa bước ra xe một cái thì quên mất rằng là còn chưa lấy một viên thuốc ra để uống, thế là cháu Thoan nó gọi điện theo. Ừ, quay lại lấy, lấy cái viên thuốc ấy để uống, thì vừa mới xuống xe một cái thì cư sĩ Trung chạy ra để lấy cốc nước với lại viên thuốc cho mẹ, thì cư sĩ Châu mở cửa chạy theo ngay. Cư sĩ Ông thấy thế bảo rằng là:

- Châu xuống làm gì, để Trung xuống thôi.

Trời nắng thế này mà, thương con thương cháu mà. Tôi bảo:

- Không! Cứ để cho cháu, cho con nó xuống, nó học cái tâm cung kính dần đi là vừa chứ còn gì nữa, mà nó xuống thế là đứng lại còn ngăn cản.

Nhiều khi tôi vẫn nói là, khi tôi nhắc con cái tôi, tôi vẫn nói với cư sĩ Ông:

- Cư sĩ Ông chiều con lắm.

Tôi bảo:

- Tôi không hề sợ cho tôi, nhưng mà tôi phải mắng, phải dạy chúng nó. Bởi vì tôi sợ cái tương lai của chúng nó sau này, chứ tôi không hề sợ cho tôi, không phải tôi cần chúng nó phải làm cho tôi hoặc phục vụ cho tôi. Mà tôi sợ là sợ nếu chúng nó không biết, không đi đúng chánh đạo thì tôi lo cái tương lai của chúng nó sau này, rồi con cái của nó tức là cháu của tôi sau này.

Thế cho nên tại sao người xưa mới có câu là: “Yêu cho roi, cho vọt; ghét cho ngọt, cho bùi”. Tự khen suốt, tán thán suốt, thế là thấy mình “ôi, mình hơn hẳn người bình thường rồi”. Thế rồi cái gì cũng xông ra để làm hết cho con thì về sau chúng nó trở thành tự tư. Bài sau chúng ta sẽ thấy rõ.

Sau ba năm bảo vệ trẻ nhỏ như vậy trẻ sẽ có được khả năng nhận biết đúng - sai, thiện - ác. Đối với lời nói và hành vi thiện, chúng sẽ tiếp nhận; đối với những lời nói, những điều bất thiện, chúng sẽ rời xa.

Khi ba tuổi mà vun bồi được nền tảng này đến năm tám mươi tuổi cũng sẽ không thay đổi, người này chính là một người tốt chuẩn mực.

Đây là tôi trích từ Hòa thượng giảng trong băng “Làm thế nào để xã hội an định, hài hòa, thống nhất, thế giới hòa bình” để giải thích thêm cho cái cội gốc từ nhỏ này. Không có nhiều lúc chúng ta nói rằng là: “Ui giời, trẻ con nó biết cái gì mà”, không phải thế.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Trong Kinh Dịch có câu rất quan trọng: “Mông dĩ dưỡng chánh, thánh công dã” (tức là: Giáo dục trẻ thơ chính đạo, đó là công làm nên bậc Thánh vậy). Chữ “mông” này là tượng trưng cho thiên địa sơ khai, vạn vật còn rất mềm yếu, vào lúc này phải cố gắng bảo hộ chúng, cố gắng dưỡng dục chúng. Cho nên giáo dục này chính là khi đứa bé còn nhỏ phải nuôi dưỡng chánh khí hồn nhiên của chúng, thái độ đối nhân xử thế chuẩn xác. Bạn nuôi dưỡng tốt chúng, công đức này rất thần thánh. Nếu như bạn nuôi ra một Phạm Trọng Yêm thì là “Thánh công” đó.

[Phạm Trọng Yêm là một nhà chính trị, nhà văn, nhà quân sự, nhà giáo dục và là quan Thành xu mật phó sứ, Tham tri chánh sự thời Bắc Tống, đây chính là phó Tể tướng.

Bạn thử xem nhé, vị Á Thánh là Mạnh Tử, chính là công của người mẹ nuôi con tạo ra thành một bậc Thánh đấy. Ngoài cái việc dạy con rồi thì bà còn tìm một cái hoàn cảnh tốt để cho con phải theo như thế mà phải học, phải tu tập thì chính là bà có công nuôi ra một vị Thánh đấy. Ở đây mới nói đến Phạm Trọng Yêm, nhưng mà chúng ta nói đến mẹ Mạnh Tử đấy. Bởi vì mẹ Mạnh Tử cái câu chuyện đấy các bạn đều biết.

Thế cho nên là nếu như bạn cố gắng nhé, ai chả mong muốn con mình về sau làm nên, ai chả mong muốn con mình sau này về sau thành Thánh, thì đây là giáo dục trẻ thơ chính đạo, đó là công làm nên bậc Thánh vậy, các bạn lưu ý.]

Hiện nay muốn nuôi ra một Phạm Trọng Yêm có dễ không? Không dễ! Vì sao không dễ? Vì thực tế nếu hiện nay bạn dạy được một đứa bé hiểu thảo thì lập tức chúng là một điểm hồng trong đám rừng xanh.

[Có phải điểm hồng không các bạn? Có. Trẻ nhỏ thì toàn là nào là cái gì nhỉ? Doreamon - con mèo máy, thế rồi là cái gì nhỉ? Cái người dơi, thế rồi các thứ, chứ có ai mà dạy được đứa trẻ hiểu thảo đâu? Cho nên nếu thật sự bạn dạy được con bạn, cháu bạn hiểu thảo thì chúng lập tức trở thành một điểm hồng trong đám rừng xanh.]

Ở Thâm Quyển chúng ta có rất nhiều đứa nhỏ đang học giáo huấn của Thánh hiền, lần này trở lại quê hương đều làm tất cả trường bồi đều kinh ngạc. Hiện nay còn thấy trẻ con cúi đầu đến 90 độ, họ đều ngẩn cả người ra, xem thấy rất là hoan hỷ. Không biết là bao lì xì có bỏ vào nhiều hơn một chút chăng?

[Thầy nói đùa, các bạn thấy không ạ, Tết mà thấy từ con cháu của các bạn mà nếu như cúi chào 90 độ các bạn nhớ là bao lì xì bỏ ra nhiều hơn một chút nhé. Vì các bạn có bỏ ra nhiều đi chăng nữa thì thế nào khi đứa trẻ đã học Đệ Tử Quy rồi thì chúng sẽ biết là “Vật tuy nhỏ chớ cất riêng, nếu cất riêng cha mẹ buồn”, vâng ạ.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Có một lần, một đứa bé cùng ngồi ăn cơm chung với mọi người. Tất cả người lớn khi thức ăn bung lên, lập tức ra tay gấp thức ăn. Đột nhiên xem thấy đứa bé đó cúi đầu đọc qua cái gì đó, có câu có kệ. Vốn dĩ họ muốn gấp thức ăn rồi, đột nhiên cảm thấy rất kỳ lạ, đều ngưng lại. Đứa bé này sau khi đọc xong, liền hỏi nó:

- Vừa rồi con đọc cái gì vậy? Vì sao con không ăn đi?

Đứa bé này nói với các trưởng bối cả bàn rằng:

- Con vừa đọc bài cầu nguyện trước bữa ăn cơm: “Cảm tạ ân cha mẹ nuôi dưỡng; Cảm tạ thầy giáo khó nhọc dạy bảo; Cảm tạ sự lao nhọc khổ nhọc của người nông phu và tất cả những người đã bỏ ra công sức”.

[Bạn dạy được chúng như thế này mà thành thực từ trong tâm ra thì chúng không có tính ngạo mạn.]

Những người trưởng bối này thật là cảm đũa không vững nữa. Chúng ta chỉ là nghĩ đến phải ăn, đũa nhỏ này trái lại mang cái tâm cảm ân, có thể nó thường giữ ở trong lòng.

[Đấy bạn làm thế nào bạn dạy cho con bạn từ khi mang thai nhi, sau đến lúc khi ra đời 1000 ngày bạn dạy được cho chúng dậy lên được cái tâm tri ân, cảm ân đối với cha mẹ, đối với thầy giáo, rồi đối với chúng sinh, đối với quốc gia.]

Tiền sĩ Thái giảng tiếp:]

Các bạn à! Đứa bé này hạnh phúc không? Người sống với sự biết ân họ rất hạnh phúc. Bạn có thể thật sự dạy tốt được chúng, chắc chắn chúng sẽ ảnh hưởng được nhiều người, chúng nhất định là Phạm Trọng Yên đương thời.

Cho nên làm phụ huynh chúng ta phải định vị “Mông dĩ dưỡng chánh, Thánh công dã” (là Giáo dục trẻ thơ sự chính nghĩa từ nhỏ, đó là công làm nên bậc Thánh vậy) thì đứa bé ngay từ nhỏ đã được cắm gốc trí tuệ của Thánh hiền nhân. Các vị phụ huynh, quý vị có cần lo lắng khi lớn lên chúng không có công việc chẳng? Nếu quý vị còn lo lắng, thì gọi là “lo cái việc không đâu” *[hay còn gọi là “lo bò trắng răng”]*. Cho nên phải mở rộng cái nhìn thì cuộc đời mới có thể được rộng mở, còn nếu như tâm lượng nhỏ thì cả đời sẽ sống trong tâm trạng sợ được sợ mất.

[Bây giờ chúng ta chuyển sang nội dung thứ tư:]

IV-4. Dạy trẻ làm thiện học ở đâu? Từ học thuyết Thánh hiền

Gần đây tôi nghe một người bạn nói, có rất nhiều xí nghiệp lớn đều đến đoàn thể chuyên thúc đẩy học thuyết Nho giáo này để tuyển chọn nhân tài, chọn một số thanh niên vào làm việc. Những xí nghiệp này nói:

- Hiện nay người bên ngoài không nói lời thành thật, không có trách nhiệm, cho nên chúng tôi dùng họ thì tâm thật bất an.

Và họ chủ động đến đoàn thể học tập học thuyết Thánh hiền để tìm nhân tài. Cho nên các vị phụ huynh, con cái quý vị nếu như hiện nay cảm

cái gốc này, tức là chúng hiểu được cách làm người, làm việc, thì bạn đã làm cho chúng ngay một đời này đứng vững không hề ngã.

[Đó ạ! Hôm trước thì cái bài thứ 2 tôi có chia sẻ với các bạn là Khổng giáo hay còn gọi là Nho giáo có phải mới vào Việt Nam không? Không phải! Vào từ thế kỷ 1 trước công nguyên, tức đã là vào rất lâu rồi, ba thời vua thịnh trị nhất là thời Lý, thời Trần, thời Lê đều là Nho giáo và Phật giáo phát triển mạnh.

Thế lại nói đến cái câu “Vì lợi ích mười năm trồng cây, vì lợi ích trăm năm trồng người” thì bạn phải hiểu Hồ Chủ Tịch là một vị Lãnh tụ của cả đất nước Việt Nam mà được cả UNESCO thế giới công nhận. Người sinh ra trong một gia đình nhà Nho gốc.

Cho nên không phải là Nho giáo vừa mới vào hay Khổng giáo vừa mới vào, mà là chúng ta từ ngàn năm nay đã có rồi, mà cũng không phải Nho giáo hay Khổng giáo chỉ vào một mình Việt Nam mà là khắp nơi trên thế giới, từ Nhật Bản, Canada, rồi Ý, Anh, rồi đến cả Mỹ.

Mới đây vào tháng 8 năm 2017 Tổng thống Donald Trump có ký một đạo luật được gọi là “Đạo luật ủy quyền quốc phòng” yêu cầu Bộ Quốc phòng Mỹ chấm dứt ngay việc tài trợ cho chương trình tiếng Hoa tại các trường Đại học có Viện Khổng Tử. Sau đó, trong vòng 18 tháng, tức là 1 năm rưỡi, có 15 trường Đại học ở Hoa Kỳ đã đóng cửa Viện Khổng Tử. (Bạn lưu ý nhé 15 trường trên hơn 100 trường bạn nhé). Tuy nhiên người phát ngôn Bộ Quốc Phòng Jescica Maxell cho biết: sau khi xem xét Bộ Quốc phòng Mỹ tin rằng nếu đóng cửa các Viện Khổng Tử trong các trường đại học này thì sẽ không phù hợp với lợi ích quốc gia.

Thế là Nho giáo hay còn gọi là Khổng giáo chính là “siêu việt thời không”:

Tức là nếu nói về thời gian: thì hàng ngàn năm nay vẫn cứ tồn tại, còn nếu nó phát triển thì chắc thế giới đại đồng rồi, hàng ngàn năm nay vẫn cứ tồn tại, vẫn cứ được duy trì nếu nói về thời gian.

Nếu nói về không gian: khắp cả các nước trên thế giới. Cho nên đây là siêu việt thời gian và không gian, đây chính là chân lý tuyệt đối. Còn nếu như học thuyết của Khổng giáo, Nho giáo mà không mang đến con đường hạnh phúc cho các bạn, không làm lợi lạc cho chính bản thân mỗi

một quốc gia, mỗi một con người, mỗi một gia đình thì tuyệt diệt từ lâu rồi, chúng ta phải thấy điều đấy.]

Cho nên các vị phụ huynh, con cái của quý vị nếu như hiện nay cảm cái gốc này, tức là dạy đạo đức Thánh hiền cho trẻ, tức là chúng hiểu được cách làm người làm việc thì bạn đã làm cho chúng ngay một đời này đứng vững không hề ngã.

[Còn bây giờ thì cứ chúng ta làm cha, làm mẹ suốt ngày lo sợ rồi mình ra một cái mà mình thì già rồi, ngộ nhờ chúng nó ngã quay lơ ra thì sao. Các bạn phải có cái cảm nhận này, các bạn đặc biệt các bạn lớn tuổi.]

Bây giờ chúng ta chuyển sang nội dung thứ 5, và cũng là nội dung cuối cùng của mục 4: “Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc”, đó là:]

IV- 5. Muốn dạy con cha mẹ phải có trí tuệ

[Mục này có 3 ý sau đây:

- 1. Chọn lựa của cha mẹ ảnh hưởng đến cuộc đời con*
- 2. Muốn chọn lựa đúng phải có trí tuệ*
- 3. Muốn có trí tuệ phải học*

Chúng ta bắt đầu nghe Tiến sĩ Thái giảng ý thứ nhất:]

1. Chọn lựa của cha mẹ ảnh hưởng đến cuộc đời con

Vừa rồi chúng ta đã nhắc đến chọn lựa giáo dục trước sau, thứ tự. Chư vị phụ huynh, chọn lựa hiện tại của quý vị không chỉ ảnh hưởng đến quý vị mà còn ảnh hưởng đến ai? Người cả nhà của quý vị! Không chỉ là người cả nhà của quý vị ảnh hưởng mà con cháu nhiều đời đều bị ảnh hưởng.

Các bạn! Người nào đã từng nghĩ qua là quyết định của ta sẽ ảnh hưởng đến con cháu, xin đưa tay lên?

[Thầy Thái hỏi tôi cũng hỏi các bạn đấy ạ, bạn nào nghĩ rằng quyết định của chúng ta sẽ ảnh hưởng đến con cháu các bạn giơ tay tôi xem ạ? Rất nhiều, quá đúng.]

Cho nên các bạn có nhớ tôi có chia sẻ với các bạn về bài trước là: ba thời khắc chọn lựa quan trọng nhất trong cuộc đời.

- Thứ nhất là bắt đầu thi đại học, tức là chọn nghề nghiệp,*
- Thứ hai là chọn lãnh đạo, và*
- Thứ ba là chọn vợ, chồng.*

Các bạn có nhớ không ạ? Tôi có chia sẻ với các bạn rằng các bạn phải tóm chặt ba cái thời điểm đấy, và muốn để cho con cái nó chịu nghe lời bạn ở ba cái thời điểm đấy là cả một cái bộ Đường Đến Hạnh Phúc.

Bạn phải dạy cho con là phải nghe lời, tôi có mở ngoặc có một câu (đây không phải sự áp đặt mà đây là trí tuệ của các bạn học từ học thuyết Thánh hiền; thứ hai là các bạn học từ trong chính cuộc đời), cho nên bạn sẽ đưa ra các quyết định chuẩn xác cho con.

Đương nhiên bạn cũng lắng nghe ý kiến của con để tham khảo. Đây không phải là sự áp đặt. Bạn có nhớ bài ấy tôi đã chia sẻ không ạ?

Còn nếu bạn không dạy cho con thì đến lúc thi đại học giống tôi ngày xưa, cha bảo rằng là:

- Con ơi nhà mình là học về làm ngành tài chính ngân hàng vậy con thi vào Đại học Kinh tế quốc dân đi.

- Không! Con phải thi vào cái trường Đại học Kỹ thuật thuộc loại nhất của Việt Nam.

Nói thế nào cũng không nghe. Về sau tôi cũng không trách cha tôi về điều ấy đâu, bởi vì tôi đi đường vòng 20 năm, vậy tôi bảo tại sao cha không dạy mình từ sớm, để đến lúc ấy mình biết nghe lời. Vì sao bạn biết không ạ?

Suốt cả cái quãng thời gian chiến tranh phá hoại của Mỹ vào thời kỳ thứ nhất là từ năm 1964, bắt đầu từ sự kiện Vịnh Bắc Bộ cho đến năm 1968 có được ở gần cha mẹ đâu, đều đi sơ tán cả đấy chứ. Sau đấy lại tiếp tục đến năm 1972 bạn nhớ không ạ? 71, 72 lại tiếp tục nữa, thế là cách xa cả cái quãng thời gian ấy. Cho nên đến khi thi đại học là dứt khoát không nghe, cho đến khi phải trả giá với cái chuyện học đại học rồi thì đến cái

đoạn chọn lãnh đạo thì bắt đầu nghe lời, bắt đầu ở Hà Nội, bắt đầu đến đoạn chọn chồng cũng nghe lời vì biết rằng là mình sai rồi.

Cho nên nếu như toàn bộ cái bộ Đường Đến Hạnh Phúc này bạn không theo được thì đảm bảo 3 cái thời khắc ấy bạn không bảo được con. Mà nếu như bạn không bảo được con thì bạn phải nhớ một điều rằng: Có bạn thì tặc lưỡi: “Thôi mặc kệ, thôi mặc kệ, cha mẹ bảo không nghe thì tùy, không nói nữa, phí lời!”. Có phí được không hả bạn? Không thể phí được bởi vì cuộc đời chúng làm sao thì bạn có bỏ được không? Không bao giờ bạn bỏ được, đây là chuyện chắc chắn.

Cho nên Đường Đến Hạnh Phúc chính là bạn phải dạy cho con về đạo Thánh hiền, lúc đấy mới là “Cha mẹ dạy phải kính nghe, cha mẹ trách phải thuận sửa”. Thì lúc đấy mới biết rằng là “ừ, thôi trí tuệ của mình là kém rồi, cha mẹ của mình học đạo Thánh hiền lâu như thế rồi, vậy thì thôi ta cũng chưa hiểu được, cứ y giáo phụng hành đã”.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai – Xin cảm ơn!]